

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.013.03.2020

Elżbieta Skaskiewicz – dyrektor
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie
Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 61 A
10-449 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/090 Realizacja kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie, Aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 61 A, 10-449 Olsztyn (dalej: MOPS)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Skaskiewicz, dyrektor MOPS od 16 marca 2015 r. (dalej: Dyrektor)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Wsparcie asystenta rodziny (działanie 5.1).2. Tworzenie warunków pobytowych i mieszkaniowych.3. Zapewnienie jednorazowego świadczenia (działanie 2.7).
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 (I półrocze), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli lub są niezbędne dla realizacji celów porównawczych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Edyta Piskorz-Zabujść – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/119/2020 z dnia 30 listopada 2020 r.,2. Waldemar Żarnoch - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/101/2020 z dnia 14 października 2020 r.,3. Piotr Stupienko – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOL/98/2020 z dnia 14 października 2020 r.4. Justyna Lis - starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/116/2020 z dnia 30 listopada 2020 r.

(akta kontroli str. 1-10)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA
Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność MOPS w badanym zakresie. W okresie objętym kontrolą w MOPS prawidłowo realizowano zadania w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” oraz terminowo i rzetelnie rozliczano przyznane na ten cel środki. Prawidłowo także postępowano przy rozpatrywaniu wniosków o udzielenie wsparcia z Programu „Za życiem”³, gdyż m.in. szczegółowo i precyzyjnie określano zaplanowaną pomoc, we właściwy sposób ją dokumentowano oraz była ona adekwatna do potrzeb rodziny. W MOPS podjęto skuteczne działania w celu utworzenia dwóch mieszkań chronionych, do których kierowano osoby spełniające wymogi Programu „Za życiem”. Zgodnie z przepisami wypłacano również jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 (dalej: ustawa o NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Uchwała Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. poz. 1250), dalej: Program „Za życiem”.

Stwierdzona w toku kontroli nieprawidłowość w zakresie nieodbycia przez jednego z asystentów rodziny szkolenia, wymaganego art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny⁴, nie miała wpływu na skontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Wsparcie asystenta rodziny (działanie 5.1)

1.1. W latach 2017-2019 Gmina Miasto Olsztyn (dalej: Miasto) oraz Wojewoda Warmińsko-Mazurski podpisali umowy⁶ o wsparcie finansowe na realizację zadania publicznego pod nazwą „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” (dalej: Program) na 2017 r., 2018 r. i 2019 r., na podstawie których Wojewoda przekazał Miastu środki finansowe w łącznej kwocie 337,8 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzenia asystentów rodziny, tj.⁷:

- w 2017 r. w wysokości 111,3 tys. zł ze środków Funduszu Pracy,
- w 2018 r. w wysokości 108,1 tys. zł, w tym 77,6 tys. zł w formie dotacji z rezerwy celowej budżetu państwa i 30,5 tys. zł ze środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia asystentów rodziny realizujących m.in. zadania określone w art. 8 ust. 2 ustawy o wspieraniu,
- w 2019 r. w wysokości 118,4 tys. zł w formie dotacji celowej.

Na podstawie tych umów zobowiązano się m.in. do wykonania zadania zgodnie z celem na jaki uzyskano środki, w terminie od 1 stycznia do 31 grudnia oraz do sporządzenia, w terminie do 15 stycznia następnego roku, sprawozdania końcowego z realizacji zadania. Postanowienia umów zostały prawidłowo zrealizowane, a środki wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. Terminowo również sporządzano i przekazywano do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie sprawozdania z realizacji ww. zadania.

(akta kontroli str. 11-62)

1.2. Dofinansowanie realizacji Programu oraz działań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny w poszczególnych latach objętych kontrolą zostało przeznaczone na zatrudnianie 10 asystentów rodziny w 2017 r. i w 2019 r. oraz ośmiu w 2018 r. W analizowanym okresie nie wystąpiły przerwy w zatrudnieniu.

(akta kontroli str. 37-53, 63)

1.3. Średnia liczba rodzin znajdująca się pod opieką jednego asystenta w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiła w: 2017 r. – 12, 2018 r. i 2019 r. – po 13 oraz w 2020 r. – 11.

Objęcie przez asystentów opieką rodzin z grupy docelowej, nie spowodowało zmniejszenia liczby rodzin znajdujących się wcześniej pod jego opieką.

W badanym okresie nie doszło do przekroczenia dopuszczalnego limitu 15 rodzin na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny. Maksymalna liczba rodzin, z którymi asystent rodziny prowadził pracę w tym samym czasie wyniosła od pięciu do 15 rodzin.

(akta kontroli str. 64-69)

⁴ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821), dalej: ustawa o wspieraniu rodziny.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Umowa: nr PS-I.946.13.32.2017.FP z 18 września 2017 r., nr PS-I.946.13.32.2018 z 25 października 2018 r. oraz nr PS-I.946.13.32.2019 z 29 października 2019 r.

⁷ Miasto złożyło do Wojewody zapotrzebowania na środki w łącznej kwocie 398,4 tys. zł, w tym 145,0 tys. zł w 2017 r., 135,0 tys. zł w 2018 r. i 118,4 tys. zł w 2019 r. Miasto nie uzyskało środków na realizację zadania z innych źródeł.

1.4. W okresie objętym kontrolą do MOPS wpłynęły 22 wnioski, o których mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁸ (dalej: ustawa o wsparciu kobiet), w tym 16 w 2017 r., cztery w 2018 r. i dwa w 2019 r. Na ich podstawie, wszystkie wnioskujące osoby uzyskały wsparcie (22 osoby lub rodziny), przy czym 15 z nich była wcześniej beneficjentem pomocy z MOPS (w 2017 r. – 12 osób/rodzin, w 2018 r. – dwie osoby/rodziny, w 2019 r. – jedna osoba/rodzina).

Pomoc w ramach koordynacji świadczyło 10 asystentów rodziny w 2017 r., trzech w 2018 r. oraz dwóch w 2019 r.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 1 ustawy o wsparciu kobiet, na podstawie złożonych wniosków opracowano łącznie 22 wymagane katalogi możliwego do uzyskania wsparcia. Były to odrębne dokumenty, które nie były elementem Planu pracy z rodziną i zawierały m.in. rodzaje świadczenia lub usług (np. poradnictwo psychologiczne dla rodziców, rehabilitacja lecznicza dziecka wraz z adresami ich uzyskania) oraz zasoby własne członków rodziny. Na podstawie art. 8 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy, w 134 przypadkach, wystąpiono także do podmiotów udzielających wsparcia.

(akta kontroli str. 70-73)

1.5. Badanie dokumentacji prowadzonej dla 10 rodzin objętych koordynacją wsparcia wykazało m.in., że prawidłowo postępowano przy rozpatrywaniu wniosków, szczegółowo i precyzyjnie określono zaplanowaną pomoc, przez co była ona adekwatna do potrzeb rodziny. I tak:

- niezwłocznie opracowano, wspólnie z rodziną osoby z grupy docelowej, katalog możliwego do uzyskania wsparcia, a w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych także plan pracy z rodziną, obejmujący zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych,
- do wniosków dołączono stosowne zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet,
- dokonywano okresowej oceny sytuacji rodziny, tj. nie rzadziej niż co pół roku,
- asystenci rodzin, w sytuacjach wskazanych w art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy o wsparciu kobiet, występowali w sprawie żądanego wsparcia np. o przyznanie miejsca w domu samotnej matki lub podobnej placówce oraz współpracowali z innymi służbami działającymi na rzecz rodzin, szczególnie z lekarzami Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz przedstawicielami różnych fundacji czy stowarzyszeń niosących pomoc,
- współpraca asystenta z rodziną oraz innymi służbami działającymi na rzecz rodzin objętych koordynacją była udokumentowana m.in. w formie karty odwiedzin i czasu pracy asystenta oraz kart informacyjnych (diagnozy rodziny), a także pism kierowanych do innych jednostek.

Poddano również badaniu, w podobnym zakresie, dokumentację prowadzoną dla czterech rodzin objętych wsparciem, niedysponujących jednak stosownym zaświadczeniem, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet. Ustalono m.in., że wsparcie udzielane przez asystenta rodzinom objętym koordynacją, przedstawiającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zarażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, nie różni się od pomocy udzielanej rodzinom z podobnymi problemami, które nie przedstawiły takiego zaświadczenia.

(akta kontroli str. 72-82)

⁸ Dz. U z 2020 r. poz. 1329.

Z-ca Dyrektora MOPS wskazała, że współpraca asystentów poszerzyła możliwości zaoferowania rodzinie pomocy i dokonania przez jej członków wyborów, zmierzających do poprawy codziennego funkcjonowania. Rodziny uzyskały pomoc prawną i psychologiczną. Dzieci z rodzin objętych wsparciem uzyskały konsultacje oraz podjęły leczenie u lekarzy różnych specjalności również spoza regionu. Założono subkonta dla dzieci w fundacjach, co umożliwiło rodzinom pozyskiwanie pieniędzy na leczenie, terapię i wspieranie rozwoju dziecka. Podała również, że udzielanie przez asystenta wsparcia, skróciło rodzinie drogę do podjęcia ważnych działań wspierających, jak również nie narażało osób w sytuacji kryzysowej na wielokrotne prowadzenie rozmów, czasem nawet traumatycznych, dotyczących sytuacji rodziny. Wyjaśniła także, że głównym problemem, z jakim zmagają się asystenci rodziny była nieznajomość, przez pracowników innych instytucji, założeń ustawy „Za życiem” (np. w szpitalach nie zawsze uwzględniane jest pierwszeństwo objęcia opieką lekarską takiej osoby) oraz ich niska wiedza na temat zakresu działań asystenta rodziny w ramach ustawy.

Wg Z-cy Dyrektora MOPS, główne trudności z jakimi zmagali się asystenci rodziny dotyczyły:

- chorób psychicznych czy upośledzenia jednego lub obojga rodziców dziecka, które stwarzały barierę komunikacyjną,
- roszczeniowości niektórych rodzin,
- długich terminów oczekiwania rodzin na wizyty z dziećmi u lekarzy specjalistów,
- słabej znajomości lub jej brak, założeń ustawy i kompleksowego programu wsparcia rodzin „Za życiem”, a co za tym idzie trudności w uzyskaniu dla rodziny większego mieszkania,
- braku dostępności do specjalistów dla dzieci, a przede wszystkim psychiatrów czy neurologów,
- braku rehabilitacji dla dzieci w czasie pandemii COVID19,
- pozyskania miejsc w przedszkolach i żłobkach dla dzieci niepełnosprawnych,
- uzyskania dofinansowania remontu mieszkania w celu likwidacji barier architektonicznych m.in. z uwagi na fakt, że w ustawie i przepisach PFRON, zespół Downa nie został zaliczony do grupy niepełnosprawności, która kwalifikuje do uzyskania ww. dofinansowania,
- stresu i znacznego obciążenia psychicznego koordynatorów wsparcia, prowadzącego niejednokrotnie do wypalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 65-69)

1.6. W okresie 2017-2020 (I półrocze) łącznie 14 osób pełniło funkcje asystenta rodziny. W 13 przypadkach osoby te posiadały wymagane art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny wykształcenie i doświadczenie zawodowe. Asystenci rodziny – koordynatorzy, podnosili swoje kwalifikacje m.in. uczestnicząc w różnych szkoleniach.

Jak wskazała Dyrektor, przepisy nie nakładają obowiązku ani szczególnych dodatkowych wymagań i przygotowania w stosunku do zatrudnienia osób, które pracują jako asystent rodziny – koordynator wsparcia (nadal obowiązuje ustawa o wspieraniu rodziny). Wyjaśniła jednak, że w MOPS, po wejściu w życie ustawy „Za życiem”, najpierw ustalono, że rodziny zgłaszające się o takie wsparcie będą wspierane przez asystentów rodziny z najdłuższym stażem oraz doświadczeniem w pracy. Podała, że w marcu 2017 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zorganizowało konferencję szkoleniową w zakresie wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i wydało rekomendacje. W ww. konferencji uczestniczyli dwaj asystenci z najdłuższym stażem i doświadczeniem oraz zastępca kierownika Działu Pomocy Środowiskowej MOPS, który nadzorował pracę asystentów rodziny. Wyjaśniła, że ww. zastępca, wykorzystując materiały szkoleniowe z rekomendacjami

dotyczącymi realizacji ustawy i programu kompleksowego wsparcia, przeszkolił pozostałych asystentów. Każdy pracownik otrzymał materiały do pracy, informator dla rodziny oraz wspólnie omówiono katalog możliwego wsparcia oraz warunki i jakość asystentury w tym zakresie. Dodała, że każdy asystent rodziny, rozpoczynający pracę jako asystent – koordynator wsparcia, otrzymywał od kierownika ww. Działu wskazówki, wsparcie i pomoc. Wszelkie cele i etapy działania były omawiane szczegółowo z uwzględnieniem specyfiki problemu rodziny. Każdy mógł spotkać się lub telefonicznie ustalić strategię działania, omówić problemy lub podzielić się sukcesem. Na bieżąco omawiano również, pracę i prowadzoną dokumentację.

(akta kontroli str. 82-91)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Jeden z asystentów rodziny pełnił tę funkcję w okresie od 4 kwietnia 2016 r. do 28 grudnia 2017 r., mimo że nie odbył wymaganego art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny szkolenia z zakresu pracy z dziećmi (o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny⁹).

Dyrektor MOPS wyjaśniła, że zatrudniono tę osobę na stanowisko asystenta rodziny pomimo braku ww. szkolenia, ponieważ liczba zgłoszeń rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi była w ubiegłych latach bardzo duża. Podała również, że do MOPS nie zgłaszały się osoby chętne do pełnienia tej funkcji, a wsparcia należało udzielić niezwłocznie. Wyjaśniła również, że osoba ta była długoletnim pracownikiem MOPS i posiadała długoletnie doświadczenie zawodowe w pracy z rodziną oraz z rodziną z dzieckiem.

(akta kontroli str. 82-91)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie pomoc udzielaną przez MOPS w ramach działania 5.1 Programu „Za życiem” – wsparcie asystenta rodziny. Mimo stwierdzenia u jednego z asystentów rodziny braku wymaganego szkolenia, prawidłowo postępowano przy rozpatrywaniu złożonych wniosków o takie wsparcie, szczegółowo i precyzyjnie określano zaplanowaną pomoc, a także we właściwy sposób ją dokumentowano. Była ona adekwatna do potrzeb rodziny. Program wdrożony był w sposób kompleksowy, a jego realizacja i rozliczenia finansowe były prowadzone prawidłowo.

OBSZAR

2. Tworzenie warunków pobytowych i mieszkaniowych

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2017-2020 (I półrocze) na terenie Miasta funkcjonowały dwa mieszkania chronione, utworzone w 2018 r. (w 2018 r. korzystały z nich dwie osoby, natomiast w wg stanu na koniec 2019 r. i koniec czerwca 2020 r. – sześć osób). Prowadzeniem tych mieszkań, a także kierowaniem do korzystania z tej formy pomocy, zajmował się MOPS.

W grudniu 2017 r., po dokonaniu przez MOPS analizy potrzeb¹⁰, Miasto złożyło do Wojewody wniosek¹¹ o przyznanie w 2018 r. dotacji celowej w kwocie 68,4 tys. zł, na utworzenie ww. dwóch nowych mieszkań chronionych na osiem miejsc. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie, a umowę w sprawie udzielenia w 2018 r. roku dotacji na dofinansowanie realizacji zadań własnych, związanych z rozwojem sieci mieszkań chronionych (w ramach działania 4.7. Programu „Za życiem”) zawarto 19

⁹ Dz.U. z 2011 r. Nr 272, poz. 1608.

¹⁰Zidentyfikowano je na podstawie przeprowadzania, przez pracowników socjalnych, wywiadów środowiskowych, mających na celu rozeznanie sytuacji życiowej i możliwości indywidualnego funkcjonowania w środowisku. Dodatkowo posługiwano się opinią psychologiczną w celu weryfikacji, czy dana osoba kwalifikuje się lub czy potrzebuje tej formy wsparcia.

¹¹ W okresie objętym kontrolą był to jedyny wniosek.

czerwca 2018 r. Określono w niej warunki zgodne ze złożonym wnioskiem, tj. kwotę dotacji – 68,4 tys. zł, środki własne gminy – 68,4 tys. zł, liczbę mieszkań – dwa, liczbę miejsc – osiem. Umowa ta została w pełni zrealizowana, a dotacja rozliczona. Z przeprowadzonego zadania sporządzono sprawozdanie, które w wymaganym terminie przekazano Wojewodzie.

W listopadzie 2019 r. w MOPS, pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzili kontrolę w zakresie funkcjonowania mieszkań chronionych, sposobu kierowania do nich osób oraz ustalania odpłatności za pobyt. W wyniku tej kontroli, nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w ww. zakresie.

Jak podała Z-ca Dyrektora MOPS, funkcjonujące mieszkania chronione w pełni zabezpieczają potrzeby mieszkańców Olsztyna. Wyjaśniła również, że w trakcie realizacji ww. działania nie występowały żadne problemy ani trudności.

(akta kontroli str. 98-120, 122-135)

Na podstawie badania dokumentacji związanej z kwalifikowaniem osób do pobytu w ww. mieszkaniach, ustalono że wszystkie osoby spełniały wymogi działania programu 4.7. „Za życiem”.

(akta kontroli str. 121)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK ocenia pozytywnie działalność MOPS w zakresie tworzenia mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych (działanie 4.7 Programu „Za życiem”). Stwierdzono bowiem, że właściwie rozpoznano potrzeby w tym zakresie, zgłoszono zapotrzebowanie do Wojewody oraz prawidłowo wywiązano się z warunków umowy.

OBSZAR

3. Zapewnienie jednorazowego świadczenia (działanie 2.7)

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą do MOPS wpłynęło 98 wniosków o wypłatę jednorazowego świadczenia, w tym 36 w 2017 r., 25 w 2018 r., 28 w 2019 r. oraz dziewięć w I półroczu 2020 r. Wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone i wnioskodawcom wypłacono 99 świadczeń¹² na łączną kwotę 396 tys. zł.

(akta kontroli str. 92)

Analiza dokumentacji 20 postępowań administracyjnych¹³ związanych z wypłatą świadczeń jednorazowych wykazała, że:

- we wszystkich przypadkach wnioski o wypłatę świadczeń złożyły osoby uprawnione¹⁴, w terminie określonym w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"¹⁵ oraz załączono do nich wymagane dokumenty¹⁶,

¹² W 2018 r. do MOPS wpłynął jeden wniosek dotyczący wypłaty świadczenia na dwoje dzieci.

¹³ Badanie przeprowadzono na 20 losowo wybranych postępowaniach, po pięć z każdego roku objętego kontrolą.

¹⁴ Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód (art. 10 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem").

¹⁵ Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka (art. 10 ust. 4 ww. ustawy).

¹⁶ Zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej (art. 4 ust. 3 ww. ustawy) oraz zaświadczenie o pozostawianiu kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, wystawione przez lekarza lub położną (art. 10 ust. 5-6 ww. ustawy).

- decyzje przyznające świadczenia wydawano w terminach określonych w art. 35 §1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego¹⁷ (w 15 przypadkach decyzje wydano w terminie od jednego do sześciu dni od daty wpływu wniosku),
- wypłata świadczeń następowała w terminach od dwóch do 31 dni od dnia wydania decyzji (w pięciu przypadkach w terminie od dwóch do siedmiu dni, w ośmiu przypadkach ośmiu do 14 dni, w trzech przypadkach od 15 do 21 dni oraz czterech przypadkach ponad 21 dni).

Dyrektor MOPS odnośnie terminów wypłaty świadczeń wskazała, że związane są one z comiesięcznymi zapotrzebowaniami na środki finansowe, składanymi do Urzędu Wojewódzkiego. W związku z tym, że są to świadczenia jednorazowe, to trudno zaplanować liczbę wniosków i wydanych decyzji w danym miesiącu, dlatego też dłuższe terminy wypłaty świadczeń dotyczą przypadków załatwiania sprawy na przełomie miesięcy (np. wniosek złożono pod koniec kwietnia, a decyzję wydano na początku maja).

(akta kontroli str. 93-97)

Według Dyrektora MOPS, nie wystąpiły żadne bariery ani trudności w trakcie realizacji zadania dotyczącego zapewnienia jednorazowego świadczenia w ramach programu „Za życiem”. Nie odnotowano również przypadków, do których odnosił się wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 7 maja 2019 r.¹⁸

(akta kontroli str. 96-97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W MOPS prawidłowo realizowano zadanie związane z zapewnieniem jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka tj. w ramach działania 2.7 Programu „Za życiem”. Wszystkie zbadane wnioski zostały złożone przez osoby uprawnione, w ustawowym terminie i zawierały wymagane zaświadczenia. Decyzje przyznające świadczenie oraz wypłata środków finansowych następowała bez zbędnej zwłoki.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku natomiast ze stwierdzoną nieprawidłowością, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

Świadczenie wsparcia asystenta rodziny przez osoby w pełni posiadające kwalifikacje wymagane art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.

¹⁸ Sygn. Akt II SA/Bd/23/19.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 11 lutego 2021 r.

Kontroler
Edyta Piskorz-Zabujść
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis